



Båtfigurer på samiska
trolltrummor efter
Manker Die lappischen
Zaubertrommel II s 56
Stockholm 1950

ETT SKEPPSIKONOGRAFISKT PROBLEM:

I Meddelanden har vi vid ett flertal tillfällen intresserat oss för samiska båtar och samiskt båtbyggeri, speciellt de sydda båtarna, såväl klinkade träbåtar som näverbåtar.

Hur presenterar man sydda båtar i bild? Måhända kan de samiska trolltrummorna, med en unik bildvärld, vars innehåll i motsats till t ex hällristningar delvis är känt, hjälpa till med tolkningen också av annat ikonografiskt material. Inte minst tänker man då på hällristningar...

De båtfigurer som Manker presenterade (ovan) är dock inte helt problemfria, de heller. Det är i och för sig känt, att samerna praktiserade båtbygge som en av sina viktigaste sysselsättningar- hos Schefferus är det samernas andra "konst" efter jakten. Båten spelade säkert en betydande roll även i deras andliga liv och symbolvärld.

Men det råkar vara så att ett av uttrycken för denna andliga värld var en offerritual i samband med julen, där man satte ut en liten båtmodell till gudarna, särskilt Bieggälmai-vindarnas gud. Båten hade en last av gåvor till makterna.

Manker har antagit att trolltrummefigurerna föreställer detta båtoffer. Antagandet kan inte verifieras.

Men oavsett vilket, om riktiga båtar eller båtmodeller avbildas, så föreställer figurerna någon form av sydda båtar, av näver- modellerna var med största sannolikhet "näverrivor," eller av trä.

Så här har samerna alltså avbildat sydda båtar.

Måhända det kan vara av ledning i tolkningen av hällristningarnas antagna båtfigurer, i avseende på konstruktion, och andra jämförelser!

Se även Medd/MAS nr 3/79 s 11!

CW